

Zaak C-491/10 PPU

Joseba Andoni Aguirre Zarraga

tegen

Simone Pelz

(verzoek van het Oberlandesgericht
Celle om een prejudiciële beslissing)

„Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken — Verordening (EG) nr. 2201/2003 — Bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake ouderlijke verantwoordelijkheid — Ouderlijke verantwoordelijkheid — Gezagsrecht — Ontvoering van kind — Artikel 42 — Tenuitvoerlegging van door bevoegd (Spaans) gerecht gegeven en van certificaat voorziene beslissing die terugkeer van kind gelast — Bevoegdheid van aangezocht (Duits) gerecht om te weigeren die beslissing ten uitvoer te leggen in geval van ernstige inbreuk op rechten van kind”

Standpuntbepaling van advocaat-generaal Y. Bot van 7 december 2010 I - 14251

Arrest van het Hof (Eerste kamer) van 22 december 2010 I - 14282

Samenvatting van het arrest

1. *Prejudiciële vragen — Prejudiciële spoedprocedure — Voorwaarden — Ambtshalve onderzoek door Hof*
(Reglement voor de procesvoering van het Hof, art. 104 ter, eerste alinea)

2. *Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken — Bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake ouderlijke verantwoordelijkheid — Verordening nr. 2201/2003 — In lidstaat van herkomst gegeven en van certificaat voorziene beslissing waarbij terugkeer van ongeoorloofd vastgehouden kind wordt gelast*
(Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, art. 24; verordening nr. 2201/2003 van de Raad, art. 42, lid 2, eerste alinea, sub a)
3. *Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken — Bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake ouderlijke verantwoordelijkheid — Verordening nr. 2201/2003 — In lidstaat van herkomst gegeven en van certificaat voorziene beslissing waarbij terugkeer van ongeoorloofd vastgehouden kind wordt gelast*
(Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, art. 24; verordening nr. 2201/2003 van de Raad, art. 4)

1. Het Hof erkent de hoogdringendheid in geval van overbrenging van een kind, met name wanneer de scheiding van een kind van de ouder aan wie het gezagsrecht eerder al dan niet voorlopig is toegewezen, de relatie tussen ouder en kind zou kunnen verslechteren of schaden en psychische schade zou kunnen veroorzaken.

Wanneer een kind sinds meer dan twee jaar van zijn vader gescheiden is, en er, gelet op de afstand en de gespannen relatie tussen de ouders, een ernstig en concreet risico bestaat dat het kind en zijn vader gedurende de bij de verwijzende rechter aanhangige procedure geen enkel contact met elkaar zullen hebben, kan

het Hof beslissen, het verzoek om een prejudiciële beslissing volgens de spoed-procedure te behandelen, aangezien behandeling volgens de normale procedure de relatie tussen ouder en kind ernstig en zelfs onherstelbaar zou kunnen schaden en de integratie van het kind in zijn familiale en sociale milieu bij een eventuele terugkeer naar de plaats waar het voor zijn ontvoering zijn gewone verblijfplaats had, nog meer zou kunnen bemoedilijken.

(cf. punten 39-41)

2. Het recht van het kind om te worden gehoord, zoals dat is bepaald in artikel 24 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en in artikel 42, lid 2, eerste alinea, sub a, van verordening nr. 2201/2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening nr. 1347/2000, vereist niet dat het kind door de rechter van de lidstaat van herkomst in het kader van een hoorzitting wordt gehoord, maar legt op dat aan het kind de procedures ter beschikking worden gesteld en dat voor hem de wettelijke voorwaarden worden gecreëerd waarin het vrijelijk zijn mening kan geven, en dat de rechter kennis neemt van deze mening. Met andere woorden, dat artikel 24 van het Handvest van de grondrechten en artikel 42, lid 2, eerste alinea, sub a, van verordening nr. 2201/2003 de rechter van de lidstaat van herkomst niet verplichten om het kind in elk geval in het kader van een hoorzitting te horen, zodat deze rechter dus een bepaalde beoordelingsmarge wordt gelaten, neemt niet weg dat deze bepalingen eisen dat wanneer de rechter besluit om het kind te horen, hij in het belang van het kind en

rekening houdend met de concrete omstandigheden alle passende maatregelen neemt om het kind te horen, zodat deze bepalingen hun nuttig effect sorteren en het kind een daadwerkelijke en effectieve mogelijkheid wordt geboden om zijn mening te geven. Om dezelfde reden moet de rechter van de lidstaat van herkomst, voor zover mogelijk en steeds in het belang van het kind, gebruik maken van alle middelen waarover hij krachtens zijn nationale recht beschikt, alsook van alle specifieke instrumenten van de grensoverschrijdende gerechtelijke samenwerking, in voorkomend geval daaronder begrepen de instrumenten waarin wordt voorzien door verordening nr. 1206/2001 betreffende de samenwerking tussen de gerechten van de lidstaten op het gebied van bewijsverkrijging in burgerlijke en handelszaken.

(cf. punten 65-67)

3. Het bevoegde gerecht van de lidstaat van tenuitvoerlegging mag zich niet verzetten tegen de tenuitvoerlegging van een van een certificaat voorziene beslissing waarbij de terugkeer van een ongeoorloofd vastgehouden kind wordt gelast, op grond dat het gerecht van de lidstaat van herkomst deze beslissing heeft gegeven in strijd met artikel 42 van verordening nr. 2201/2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening nr. 1347/2000, uitgelegd overeenkomstig artikel 24 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, daar alleen de gerechten van de lidstaat van herkomst bevoegd zijn om te beoordelen of sprake is van een dergelijke schending.

De bij verordening nr. 2201/2003 vastgestelde systemen van erkenning en tenuitvoerlegging van in een lidstaat gegeven beslissingen zijn immers gebaseerd op het beginsel dat de lidstaten er wederzijds op mogen vertrouwen dat hun respectievelijke nationale rechtsorden in staat zijn om een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de op het niveau van de Unie, in het bijzonder in het Handvest van de grondrechten, erkende grondrechten. De betrokken partijen moeten dus in de rechtsorde

van de lidstaat van herkomst de rechtsmiddelen aanwenden ter betwisting van de rechtmatigheid van een beslissing waarvoor krachtens artikel 42 van verordening nr. 2201/2003 een certificaat is afgegeven.

(cf. punten 70-71, 75 en dictum)